

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४, को दफा ५ (३) र नियमावलीको नियम ३
बमोजिम सार्वजनिक गरिएको विवरण

सूचना सार्वजनिक गरेको अवधि: २०७८ श्रावण देखि २०७८ असोजसम्म

प्रदेश सरकार
शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय
गण्डकी प्रदेश, पोखरा, नेपाल

१. निकायको स्वरूप र प्रकृति

नेपालको सविधानले एकात्मक शासन पद्धति रहेको मुलुकलाई संघीय संरचनामा परिणत गरी संघ प्रदेश र स्थानीय सरकारको व्यवस्था गरेको छ। प्रदेशमा प्रदेश सरकार रहने व्यवस्था अनुसार सात वटै प्रदेशमा प्रदेश सरकार मातहत विभिन्न मन्त्रालयहरूको स्थापना गरिएको छ। सामाजिक विकास मन्त्रालय प्रदेश सरकार मातहत रहने विभिन्न मन्त्रालयहरू मध्ये एक हो। गण्डकी प्रदेशमा यस मन्त्रालयको स्थापना २०७४ माघ २८ गते भएको हो।

गण्डकी प्रदेश सरकार कार्यविभाजन नियमावली, २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयलाई शिक्षा, महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सामाजिक सुरक्षा, भाषा सस्कृति, पुरातत्व, श्रम तथा रोजगारसंग सम्बन्धित विषयहरूको जिम्मेवारी तोकिएको छ। यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न विषयहरूको प्रदेश स्तरीय कानून नीति मापदण्डहरूको निर्माण गर्नुपर्ने भएकोले मन्त्रालय हाल यिनै विषयमा केन्द्रित रहेको छ। साथै मन्त्रालयले आफ्नो विषय क्षेत्र भित्रका विभिन्न कार्यक्रमहरू निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिरहेको छ।

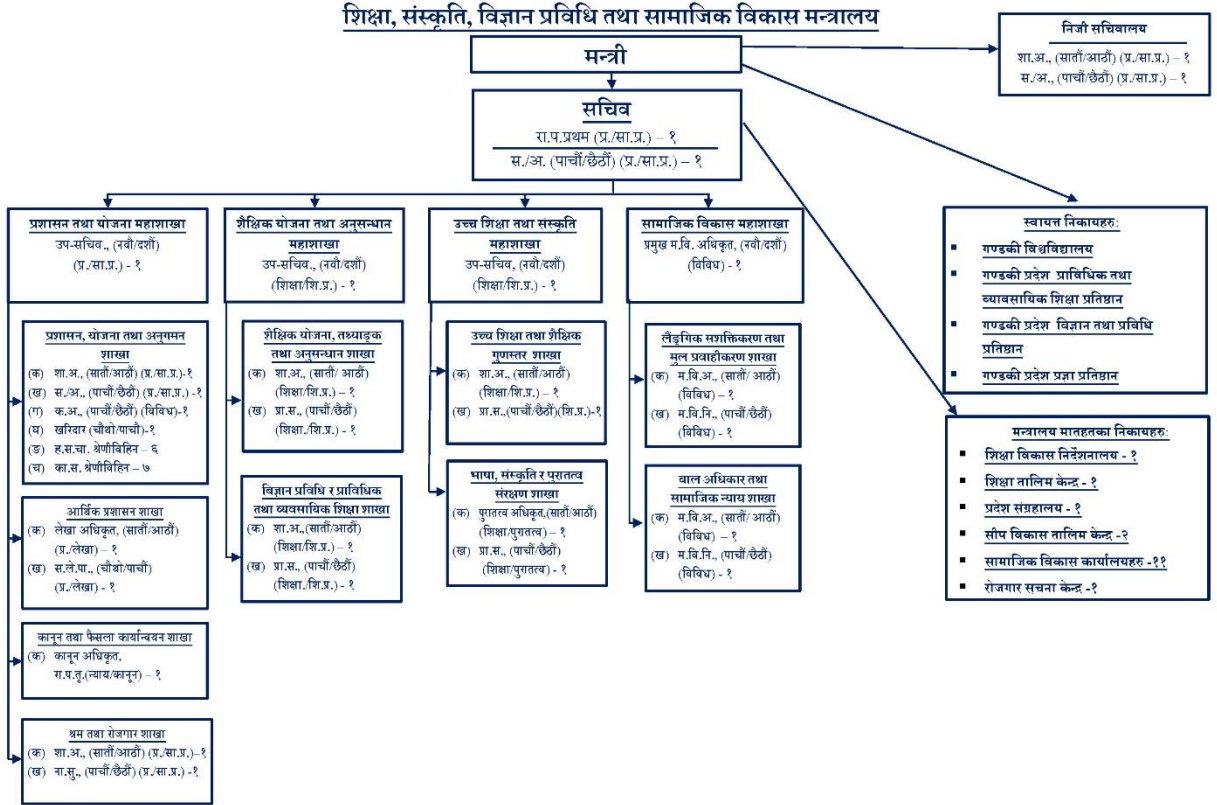
यस मन्त्रालयको मूल उद्देश्य गण्डकी प्रदेशका जनताको शिक्षा, स्वास्थ्य, खेलकुद लगायत मन्त्रालयसँग सम्बन्धित विभिन्न विषयको कानून, नीति, नियम, मापदण्ड निर्माण तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनवाट समग्र सामाजिक क्षेत्रको विकास गरी स्वस्थ शिक्षित सक्षम उद्यमशील नागरिक तयार गरी प्रदेशको विकासमा योगदान गर्दै समाजवाद उन्मुख समृद्ध प्रदेशको निर्माणमा योगदान पुऱ्याउनु हो।

मन्त्रालयको कार्य जिम्मेवारीलाई संक्षेपमा निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ:

- सीपयुक्त दक्ष नागरिक तयार गर्ने,
- प्राविधिक शिक्षामा जोड दिई प्रदेशलाई आवश्यक जनशक्ति उत्पादन गरी शैक्षिक वेरोजगार घटाउने,
- स्वरोजगार श्रृजना गर्ने,
- हिंसा रहित समाज निर्माण गर्ने,
- श्रम शोषण रहित समाज स्थापना गर्ने,
- सिमान्तकृत, अल्पसंख्यक नागरिकहरूलाई संरक्षण गर्ने,
- भाषा, धर्म, संस्कृति र पुरातत्वको संरक्षण, सम्बर्धन र अभिलेखिकरण गर्ने,
- गण्डकी प्रदेशलाई खेलकुद गन्तव्यको रूपमा विकास गर्ने,
- युवा शक्तिलाई प्रदेशको विकासमा परिचालन गर्ने,

- सूचना प्रविधिको माध्यमबाट निष्पक्ष, मितव्ययी, पारदर्शी, चुस्त र छरितो रूपमा कार्यसम्पादन गरी समृद्ध प्रदेश बनाउने कार्यक्रममा योगदान गर्ने ।

मन्त्रालयको संगठन संरचना देहाय बमोजिम रहेको छ ।

२. निकायको काम, कर्तव्य र अधिकार

गण्डकी प्रदेश सरकारको (कार्यविभाजन) नियमावली, २०७४ बमोजिम शिक्षा, संस्कृति, विज्ञान प्रविधि तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	काम, कर्तव्य र अधिकार
१	प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२	शैक्षिक परामर्श सेवाको मापदण्ड निर्धारण, अनुमति तथा नियमन
३	प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय, संग्रहालय, अभिलेखालय सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन

४	प्रादेशिक शिक्षा, प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम र छात्रवृत्ति सम्बन्धी नीति, कानून तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन तथा पाठ्यक्रम, पाठ्य पुस्तक तथा पाठ्य सामग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण
५	प्रदेशस्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन
६	प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन
७	माध्यमिक तहको परीक्षा व्यवस्थापन
८	प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन
९	महिला हक सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
१०	लैङ्गिक हिंसा, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार सम्बन्धी नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तराष्ट्रिय सन्धि, सम्झौता र प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन, निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्स्थापन
११	महिला सशक्तीकरण तथा लैङ्गिक समानता सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान
१२	लैङ्गिक उत्तरदायी वजेट र लैङ्गिक परीक्षण
१३	बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध र सेवा प्रवाह, बाल उद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना
१४	प्रदेशस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त, बालबालिकाका र महिला सम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
१५	समाजकल्याण र संघसस्था सम्बन्धी कार्यहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
१६	लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, ज्येष्ठ नागरिक लक्षित आवास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन
१७	सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन, कोष व्यवस्थापन, नियमन, राष्ट्रिय र प्रादेशिक निकाय तथा संघ संस्थासँग सम्पर्क, समन्वय र सहकार्य
१८	प्रदेशभिन्न रोजगारी प्रवर्द्धन सम्बन्धी नीति, योजना, कार्यक्रम तथा मापदण्ड तर्जुमा तथा कार्यान्वयन र स्थानीय सरकारसंग समन्वय
१९	विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थल सम्बन्धी
२०	भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२१	ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवं कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारहरूको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन
२२	प्रादेशिकस्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

२३	प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा, प्राचीन स्मारक, संग्रहालय, सांस्कृतिक धरोहर सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण
२४	धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन
२५	सांस्कृतिक विकास सम्बन्धी नीति तथा कानून तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२६	रोजगार प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन
२७	श्रमिक एवं श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन
२८	श्रमशक्ति, श्रम बजार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रमशक्ति योजना
२९	औद्योगिक विवाद समाधान, श्रम सम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरूपण
३०	कार्यस्थल सुरक्षा, कारखाना निरीक्षण तथा नियमन

३. निकायमा रहेका पदाधिकारी तथा कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण

सि.नं	कर्मचारी/पदाधिकारीको नाम, थर	पद/तह/श्रेणी	महाशाखा/शाखा	कैफियत
१	माननीय मेखलाल श्रेष्ठ	मन्त्री	शि.सं. वि.प्र तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय	
२	श्री विनोद बहादुर कुँवर	सचिव (रा.प.प्रथम)	शि.सं. वि.प्र तथा सामाजिक विकास मन्त्रालय	
३	श्री गंगा बहादुर क्षेत्री	उप-सचिव (रा.प.द्वितीय)	प्रशासन तथा योजना महाशाखा	
४	श्री दामोदर सुवेदी	उप-सचिव (प्रा.) (दशौं)	शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा	
५	श्री तोयनाथ लम्साल	उप-सचिव (प्रा.) (दशौं)	उच्च शिक्षा तथा सांस्कृतिक महाशाखा	
६	श्री जमुना पौडेल कार्की	प्र.म.वि.अ. (नवौं)	सामाजिक विकास महाशाखा	
७	श्री असोज काफ्ले	शाखा अधिकृत	मा.मन्त्रीज्यूको निजी सचिवालय	
८	श्री ऋषिराज बास्तोला	अधिकृत (आठौं)	शैक्षिक योजना, तथ्याङ्क तथा अनुसन्धान शाखा	
९	श्री मन कुमारी पौडेल	अधिकृत (आठौं)	प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा शाखा	
१०	श्री झलक शर्मा पौडेल	लेखा अधिकृत	आर्थिक प्रशासन शाखा	

११	श्री सुशीला आचार्य	अधिकृतस्तर (आठौं)/सूचना अधिकारी	बाल अधिकार तथा सामाजिक न्याय शाखा
१२	श्री सिर्जना आचार्य	कानून अधिकृत	फैसला तथा कानून कार्यान्वयन शाखा
१३	श्री युवराज अर्याल	अधिकृत (सातौं)	प्रशासन तथा योजना शाखा
१४	श्री अशोक कुमार नेपाली	अधिकृत (सातौं)	रोजगार सूचना केन्द्र
१५	श्री बट्टी प्रसाद वाग्ले	प्रदेश समन्वय अधिकृत	राष्ट्रिय बाल अधिकार परिषद्
१६	श्री दिपक शर्मा वाग्ले	स्वकीय सचिव	मा.मन्त्रीज्यूको स्वकीय सचिवालय
१७	श्री विक्रम रिजाल	क.अधिकृत (छैठौं)	मा.मन्त्रीज्यूको निजि सचिवालय
१८	श्री सुशीला अधिकारी	अधिकृत (छैठौं)	शैक्षिक योजना, तथ्याङ्क तथा अनुसन्धान शाखा
१९	श्री देवी शर्मा	अधिकृत (छैठौं)	लैंगिक मूलप्रवाहीकरण तथा सशक्तीकरण शाखा
२०	श्री नरेन्द्र कुमार रेग्मी	सहायक (पाचौं)	स्टोर शाखा
२१	श्री शरद गुरुङ्ग	सहायक (पाचौं)	बाल अधिकार तथा सामाजिक न्याय शाखा
२२	श्री फूलमाया पाण्डे	सहायक (चौथो)	आर्थिक प्रशासन शाखा
२३	श्री राजेश श्रेष्ठ	स.क.अ.	रोजगार सूचना केन्द्र
२४	श्री नारायणी ढकाल	सहायक (चौथो)	अपाङ्गता सहायता कक्ष (Help Desk) सहयोगी
२५	श्री ज्योति कुमारी भण्डारी	सहायक (चौथो)	हटलाइन सेवा सहयोगी
२६	श्री सुनिल मानन्धर	हलुका सवारी चालक	सवारी चालक
२७	श्री हरिप्रसाद गौतम	हलुका सवारी चालक	सवारी चालक
२८	श्री झक बहादुर सारु	हलुका सवारी चालक	सवारी चालक
२९	श्री लक्ष्मी शर्मा घिमिरे	श्रेणी विहिन	कार्यालय सहयोगी
३०	श्री लोग माया के.सी.	श्रेणीविहिन	कार्यालय सहयोगी
३१	श्री डोलराज काफ्ले	श्रेणीविहिन	कार्यालय सहयोगी
३२	श्री गोर्ख बहादुर रोका	श्रेणीविहिन	कार्यालय सहयोगी
३३	श्री शान्ति जिरेल	श्रेणीविहिन	कार्यालय सहयोगी

४. निकायबाट प्रदान गरिने सेवा

महाशाखाको नाम	प्रदान गरिने सेवा	कैफियत
१. प्रशासन तथा योजना महाशाखा शाखा		

<p>(क) प्रशासन योजना तथा अनुगमन शाखा</p>	<ul style="list-style-type: none"> - मन्त्रालय अन्तर्गतका सेवा समूहका कर्मचारीहरूको नियुक्ति, पदस्थापन, सरुवा, बढुवा, राजीनामा अवकाश आदिसँग सम्बन्धित कार्य गर्ने, - रिक्त दरबन्दीमा पदपूर्ति प्रक्रिया अगाडि बढाउने, - कर्मचारीहरूको प्रोत्साहन पुरस्कारको सिफारिस गर्ने, - कर्मचारीहरूको कार्य विवरण तयार गर्ने, - कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लागि कार्यक्रम पहिचान गरी कार्यान्वयन गर्ने, - कर्मचारीहरूको अभिलेख राख्ने, - मन्त्रालयको वेभसाइट व्यवस्थापन गर्ने, - मन्त्रालयका महाशाखाहरूबाट प्राप्त योजना, कार्यक्रम र प्रतिवेदन तयार गरी पेश गर्ने गराउने, - मन्त्रालयबाट प्रकाशन हुने वुलेटिन र समाचारपत्रको प्रकाशनको व्यवस्था मिलाउने, - जनसम्पर्क, सोधपुछ, दर्ता चलानी कार्यहरू व्यवस्थित तवरबाट सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाउने, - सवारी साधनको परिचालन, विजुली, धारा, टेलिफोन, विद्वुतिय उपकरण, फर्निचरको आपूर्ति तथा मर्मत संभार , - मन्त्रालयका सामानको खर्च, मर्मत, लिलाम र मिनाहा सम्बन्धि कार्य गर्ने, - भण्डार तथा सम्पत्तिको अभिलेख राख्ने, - सूचना प्रविधि सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित गर्दै लैजाने, - कर्मचारीहरूको कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन र रेकर्ड सम्बन्धी कार्य, - माननीय मन्त्रीज्यूको सचिवालय सम्बन्धी कार्य, - प्रशासन तथा योजना शाखा सम्बन्धि अन्य कार्य गर्ने । 	
<p>(ख) आर्थिक प्रशासन शाखा</p>	<ul style="list-style-type: none"> - मन्त्रालयको साधारण बजेट तयार गर्ने, - मन्त्रालय अन्तर्गतका निकायहरूलाई प्रदान गरिने अस्तित्वारी पत्र तयार गर्ने र खर्च सम्बन्धी नर्म्सको व्यवस्थापन गर्ने, - साधारण तथा विकास वजेट निकासी सम्बन्धी कार्य नियमानुसार गर्ने, - प्रशासन शाखाको सहयोग लिइ कर्मचारीको तलवी प्रतिवेदन पारित गरी तलब भत्ता उपलब्ध गराउने, - खर्चको श्रेयता राखि लेखापरीक्षण , बेरुजु फर्छ्यौट - विनियोजित वजेटको अधिनमा रहि अधिकार प्राप्त अधिकारीको स्वीकृतीमा खर्च गर्ने, 	

	<ul style="list-style-type: none"> - भए गरेका खर्चको अभिलेखिकरण गर्ने, - आर्थिक प्रशासन शाखासंग सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने । 	
(ग) कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने विषयमा एन नियमको मस्यौदा तयार गर्ने - मन्त्रालयसंग सम्बन्धित पर्न आएका मुद्दा मामिलाहरु सम्बन्धी आवश्यक कार्य गर्ने, - मन्त्रालयका सबै शाखा महाशाखाहरुलाई कानूनी राय परामर्श दिने - मन्त्रालयका सूचनाहरु राजपत्रमा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाउने, - मन्त्रालयका सबै शाखासंग समन्वय गरी नागरिक बडापत्रको व्यवस्थापन गर्ने, - कानून तथा फैसलासंग सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने । 	
(घ) श्रम तथा रोजगार शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - रोजगार प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन गर्ने, - श्रमिक एवं श्रमिकको सामाजिक सुरक्षा तथा ट्रेड युनियन सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन गर्ने, - श्रमशक्ति, श्रम बजार सम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान र श्रमशक्ति योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने, - औद्योगिक विवाद समाधान, श्रम सम्बन्धमा सुधार र न्यायिक निरुपणको व्यवस्था मिलाउने, - कार्यस्थल सुरक्षा, कारखाना निरीक्षण तथा नियमनको कार्यहरु गर्ने, - सीप विकास तालिमको आवश्यकता पहिचान गरी सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने, - श्रम तथा रोजगारसंग सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने । 	
२. शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा		
(क) शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - प्रदेशस्तरको मानव संसाधनको आवश्यकता प्रक्षेपण तथा शैक्षिक योजना निर्माण र कार्यान्वयन - प्रदेशस्तरमा प्राज्ञिक अनुसन्धान तथा शैक्षिक तथ्याङ्क व्यवस्थापन - राष्ट्रिय प्रारम्भिक शिक्षा पढाइ कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग गर्ने, - संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रम बीच समन्वय गर्ने, - शैक्षिक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गर्ने गराउने, 	

	<ul style="list-style-type: none"> - निरीक्षण, अनुगमन साधन र सूचक तयार गर्ने, - शैक्षिक योजना र कार्यक्रमको अनुगमन मूल्यांकन प्रतिवेदन तयार गरी प्राप्त पृष्ठपोषण अनुसार सुधार गर्ने, - प्रदेशभित्रका विद्यालयमहाविद्यालयहरुको नक्सांकन गर्ने/ - शैक्षिक योजना, कार्यक्रम, रणनीति तयार गर्ने, - शिक्षाको विकासका लागि वार्षिक कार्यक्रमहरु तयार गर्ने , - प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमका लागि बजेटको प्रारूप तयार गर्ने, - शिक्षा तर्फको चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने, - प्रदेश योजना आयोगसँग सम्बन्धित कार्यहरु गर्ने, - शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको अध्ययन, तुलना र विश्लेषण गर्ने, - शैक्षिक योजनाहरुको विश्लेषण तर्जुमा, कार्यान्वयन र विश्लेषण, - शैक्षिक नीति तथा कार्यक्रमको नीतिगत अध्ययन अनुसन्धान गर्ने, - शिक्षामा भौतिक सुधार कार्यक्रमको व्यवस्थापन गर्ने , - विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजिकरण सम्बन्धी कार्य, - शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्ने उपायहरु खोजि गरी सुझाव दिने, - शैक्षिक योजना र अनुगमन मूल्याङ्कन सम्बन्धि अन्य कार्यहरु गर्ने । 	
<p>(ख) विज्ञान, प्रविधि र प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा शाखा</p>	<ul style="list-style-type: none"> - प्राविधिक तथा व्यवसायिक तालिम र छात्रवृत्ति सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड निर्धारण, कार्यान्वयन र नियमन - विद्यालय तथा प्राविधिक शिक्षा तर्फको पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा पाठ्य सामाग्री निर्माण, उत्पादन र वितरण सम्बन्धी कार्य, - प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिम परिषद र यस सम्बन्धी अन्य संस्थाहरुलाई व्यवस्थापकिय सहयोग गर्ने, - प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षाका प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाको अनुगमन मूल्यांकन र यसको नियमन तथा सुशासन सम्बन्धी कार्य गर्ने, - प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा सम्बन्धि अन्य कार्यहरु गर्ने । 	
<p>3. उच्च शिक्षा तथा संस्कृति महाशाखा</p>		
<p>(क) उच्च शिक्षा तथा शैक्षिक गुणस्तर शाखा</p>	<ul style="list-style-type: none"> - प्रदेशस्तरको विश्वविद्यालय तथा उच्च शिक्षा सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - प्रदेशस्तरमा विद्यालय तहको शिक्षकको सेवा शर्त, योग्यता, क्षमता र शिक्षक व्यवस्थापनको मापदण्ड निर्धारण र नियमन 	

	<ul style="list-style-type: none"> - आधारभूत तथा माध्यामिक तहको शिक्षा सम्बन्धी नीति नियम,निर्देशनको व्यवस्था गरी कार्यान्वयन गर्ने गराउने, - मन्त्रालय , विश्वविद्यालय र महाविद्यालयको सम्पर्क माध्यमका रूपमा काम गर्ने, - विभिन्न तहको परीक्षाको व्यवस्थापन,विश्लेषण र समन्वय गर्ने गराउने - शिक्षक तालिम कार्यक्रमको नीति नियम तयारी र कार्यान्वयनको व्यवस्था मिलाउने, - उच्च शिक्षासँग सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने । 	
(ख) भाषा, संस्कृति र पुरातत्व संरक्षण शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - प्रदेशस्तरमा पुस्तकालय, संग्रहालय, अभिलेखालय सम्बन्धी नीति, कानुन तथा मापदण्ड तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - विश्वसम्पदा सूचीमा परेका स्मारक र पुरातात्विक महत्वका स्थल सम्बन्धी भाषा, लिपि संस्कृति, ललितकला र धर्मको संरक्षण र प्रयोग सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन - ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक एवं कला र वास्तु कलात्मक दृष्टिकोणले महत्व बोकेका प्रादेशिकस्तरका दरवारहरुको संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान तथा व्यवस्थापन - प्रादेशिकस्तरमा संग्रहालयको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन - प्रदेशस्तरका पुरातात्विक महत्वका स्थल, ऐतिहासिक र धार्मिक सांस्कृतिक सम्पदा, प्राचिन स्मारक, संग्रहालय, सांस्कृतिक धरोहर सम्बन्धी नीति, कानुन, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन एवम् संरक्षण, सम्भार, अध्ययन, अनुसन्धान, उत्खनन तथा पुनर्निर्माण - धर्म, परम्परा र गुठी अन्तर्गत चलिआएका विभिन्न जात्रा, पर्वहरुको सञ्चालन र व्यवस्थापन - संस्कृतिको विकास सम्बन्धी नीति तथा कानुन तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धी कार्य - भाषा संस्कृति र पुरातत्व सम्बन्धि अन्य कार्यहरु गर्ने । 	
४. सामाजिक विकास महाशाखा		
(क) लैङ्गिक शसक्तीकरण तथा मूलप्रवाहीकरण शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - महिला हक सम्बन्धि प्रादेशिक नीति ,कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा ,कार्यान्वयन र नियमन सम्बन्धि कार्य गर्ने। - महिला बालबालिका ,जेष्ठ नागरिक,अपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक अल्पसंख्यक व्यक्तिहरुको तथ्याङ्क संकलन गर्ने । - लैङ्गिक हिंसा ,मानव बेचबिखन ा ओसारपोस सम्बन्धि नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा र कार्यान्वयन तथा अन्तराष्ट्रिय 	

	<p>सन्धि ,सम्झौता र प्रतिबद्धताको कार्यान्वयन ,निरोधात्मक र संरक्षणात्मक उपाय र पुनर्थापना गर्ने ।</p> <ul style="list-style-type: none"> - महिला सशक्तिकरण तथा लैङ्गिक समानता सम्बन्धि अनुगमनअनुसन्धान। - लैङ्गिक उत्तरदायि बजेट निर्माण र लैङ्गिक परिक्षण सम्बन्धि कार्य गर्ने। - सामाजिक विकास महाशाखा अन्तर्गत बार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने। 	
(ख) बालअधिकार तथा सामाजिक न्याय शाखा	<ul style="list-style-type: none"> - बालबालिकाको हकहित संरक्षण सम्बन्धी प्रादेशिक नीति, कानून, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन र नियमन, अध्ययन, अनुसन्धान, बालमैत्री शासकीय प्रवन्ध र सेवा प्रवाह, बालउद्धार कोष व्यवस्थापन र बाल सुधार तथा पुनर्स्थापना सम्बन्धि कार्य गर्ने । - प्रदेशस्तरमा ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अशक्त, बाल बालिकाका र महिला सम्बन्धी कार्यहरुको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने । - समाज कल्याण र संघ संस्था सम्बन्धि कार्यहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने। - लोपोन्मुख, सीमान्तकृत, गरिब, जेष्ठ नागरिक लक्षित आवास सम्बन्धी नीति, मापदण्ड तथा योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन । - सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धि प्रादेशिक नीति ,कानून ,मापदण्डको निर्माण तथा कार्यान्वयन,कोष व्यवस्थापन ,नियमन ,राष्ट्रिय र प्रादेशिक ,स्थानिय तह तथा संघ संस्थासंग सम्पर्क ,समन्वय र सहकार्य। - बालअधिकार तथा सामाजिक न्यायसंग सम्बन्धीत कार्यहरु गर्ने । 	

५. सेवाप्रदान गर्ने निकायको शाखा र जिम्मेवार अधिकारी:

मन्त्रालयका महाशाखाहरु र जिम्मेवार कर्मचारीहरुको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

सि.नं.	महाशाखाको नाम	महाशाखा प्रमुख	कैफियत
१.	प्रशासन तथा योजना महाशाखा	श्री गंगा बहादुर क्षेत्री	
२.	शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा	श्री दामोदर सुवेदी	
३.	उच्च शिक्षा तथा संस्कृति महाशाखा	श्री तोयनाथ लम्साल	
४.	सामाजिक विकास महाशाखा	श्री जमुना पौडेल	

६. सेवा प्रदान गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

सेवाको किसिम र प्रकृति नागरिक बडापत्र बमोजिम हुनेछ ।

७. निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकार

सि.नं	निर्णय	निर्णयकर्ता	कैफियत
१	महाशाखागत कार्य	महाशाखा प्रमुख	
२	मन्त्रालयको समग्र प्रशासनिक विषय	सचिव	
३	नीतिगत निर्णय	माननीय मन्त्री	

८. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

प्रमुख: श्री विनोद बहादुर कुँवर

पद: सचिव

९. सम्पादन गरेको कामको विवरण

आ.व. २०७८/०७९ श्रावण देखि असोजसम्म अवधिमा हासिल भएका मुख्य-मुख्य उपलब्धि तथा कार्यक्रमको प्रगति विवरण

(क) शिक्षा तर्फ:

- गण्डकी प्रदेश शिक्षा नीति, २०७८ जारी गरिएको,
- सम्माननीय प्रधानमन्त्री शेर बहादुर देउवाज्यूको समुपस्थितिमा साक्षर गण्डकी प्रदेश घोषणा गरिएको,
- गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान नियमावली र आर्थिक प्रशासन नियमावलीको मस्यौदा तयार गरी स्वीकृतिको प्रक्रिया अगाडि बढाइएको,
- गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान र गण्डकी प्रदेश विज्ञान तथा प्रविधि प्रतिष्ठानको संगठन व्यवस्थापन तथा सर्भेक्षण प्रतिवेदन तयार गरी स्वीकृतिका लागि प्रक्रिया अगाडि बढेको,
- मन्त्रालय सम्बद्ध र मातहतका सबै निकायहरुको वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना स्वीकृत गरी अनलाइन प्रविष्टि गरिएको,
- गण्डकी विश्वविद्यालयमा आवश्यक जनशक्ति व्यवस्थापन गरिएको,
- गण्डकी विश्वविद्यालयमा सूचना प्रविधि र खेल विज्ञान विषयको पठनपाठनका लागि आवेदन माग गरिएको,

- चार वटा मन्दिरको स्तरोन्नती, एक वटा बालविकास केन्द्रको व्यवस्थापन,
- १० वटा विद्यालयमा सूचना प्रविधि लगायत शैक्षिक पूर्वाधार विकास गरिएको,
- चार वटा क्याम्पसमा भौतिक तथा शैक्षिक पूर्वाधार विकास,
- एक वटा पुस्तकालयमा पुस्तक थप गरिएको,
- कक्षा ६-१० का विद्यार्थीहरूलाई सहयोग पुग्ने गरी अफलाईन डिजिटल सामग्रीको नमूना परीक्षण
- मन्त्रालयको आ.व. २०७७/०७८ को वार्षिक स्थिती प्रतिवेदन पुस्तिका तयार गरिएको ।

प्रस्ताव माग गरी छनौट कार्य अगाडि वढाइएका कार्यक्रमहरू

- विज्ञान वा प्राविधिक विषयमा रुपान्तरण हुने सामुदायिक क्याम्पसहरूलाई सुदृढीकरण अनुदान
- विद्यालयमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण
- सामुदायिक तथा सार्वजनिक पुस्तकालयहरूलाई स्तरोन्नतीका लागि अनुदान (E-Learning) समेत
- गुरुकुल, गुम्बा, मदरसा लगायतका धार्मिक एवम् अनौपचारिक प्रौढ शिक्षा प्रदान गर्ने विद्यालयहरूलाई मुल प्रवाहीकरण अनुदान
- स्थानीय तह तथा सामुदायिक क्षेत्रसँगको समन्वयमा प्रविधिमैत्री साक्षरता कार्यक्रम
- मठ, मन्दिर, गुम्बा लगायत पुरातात्विक तथा धार्मिक आस्थाका केन्द्रहरूको संरक्षण एवम् मर्मत सम्भार
- कोभिडका कारण बावु वा आमा गुमाएका बालबालिकाको लागि राहत अनुदान
- प्राविधिक धार तथा विज्ञान विषय सञ्चालन भएका विद्यालयहरूलाई प्रयोगशाला सुदृढीकरण अनुदान
- विशेष कक्षा सञ्चालन भएका स्रोत कक्षाहरूको सुदृढीकरण

(ख) महिला बालबालिका जेष्ठ नागरिक तथा समाजकल्याण तर्फ:

- सडक आश्रित सहयोगापेक्षी मान उद्धार, पुनर्स्थापना तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७८ मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत,
- महिला, बालबालिका र समाजकल्याणतर्फका कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड, २०७८ माननीय मन्त्रीस्तरबाट स्वीकृत,

- महिला तथा बालबालिका विरुद्ध हुने सबै प्रकारका हिंसा निवारणमा सहयोग पुर्याउन तथा हिंसा पीडित तथा प्रभावितहरूको तत्काल उद्धार, संरक्षण, सशक्तीकरण र सामाजिक न्यायमा आवश्यक समन्वय गर्नको लागि सामाजिक विकास मन्त्रालयमा लैंगिक हिंसा विरुद्धको निःशुल्क हटलाइन सेवा सञ्चालनमा ल्याइएको,
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सेवा प्रवाह र सूचनामा सहज पहुँच पुर्याउन मन्त्रालयमा अपाङ्गता सहायता कक्ष (Help Desk) निरन्तर रूपमा सञ्चालनमा रहेको,
- प्रदेश बाल परिषद्को सातौँ बैठक सम्पन्न भएको,
- संरक्षण विषयगत क्षेत्रको बैठक नियमित रूपमा सञ्चालन गरिएको,
- ज्येष्ठ नागरिक दिवा सेवा केन्द्र पूर्वाधार तथा सञ्चालन कार्यक्रमको लागि प्रस्ताव संकलन गरिएको,
- सडक आश्रित सहयोगापेक्षी मानव उद्धार, पुनर्स्थापना र व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नको लागि संस्था छनौटको प्रक्रिया अगाडि बढाइएको ।

(ग) प्रशासन तथा योजना महाशाखा तर्फ

- महाशाखा प्रमुखहरूसँग कार्य सम्पादन सम्झौता भई कार्यान्वयन भएको,
- सामाजिक विकास कार्यालयका कार्यालय प्रमुख र लेखा प्रमुखको लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको,
- मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूको कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धमा मापदण्ड स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गरिएको,
- ११ वटै जिल्लामा सामाजिक विकास कार्यालय सञ्चालन गरिएको,
- नेपाल सरकारबाट साविकमा महिला विकास कार्यालयले उपयोग गरेका ६ वटा जिल्लाका भवनहरू हस्तान्तरण गरी लिइएको,
- मन्त्रालयको संगठन व्यवस्थापन तथा सर्भेक्षण प्रतिवेदन प्रदेश मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृत गराइ सोहि वमोजिम जनशक्ति व्यवस्थापन गरिएको,
- खरिद योजना खरिद इकाई गठन बोलपत्र समिति गठन भई कार्यहरू भएका ।

(घ) श्रम तथा रोजगार तर्फ

- प्रदेश स्तरीय श्रम तथा रोजगार सम्बन्धी नीतिको मस्यौदा तयार भएको ।
- सीप विकास केन्द्र पर्वत र पोखराबाट सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्ने गरी तयारी गरिएको,

- श्रम तथा रोजगार शाखाबाट कार्यान्वयन हुने देहाय बमोजिमका तालिम कार्यक्रम निम्नानुसारका निकायबाट गर्ने निर्णय भएको:

क्र.सं	तालिम कार्यान्वयनकर्ता	कार्यक्रम	अख्तियारी दिने रकम रु.हजारमा
१	व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र,पोखरा	विपन्न, एकल,हिंसा पीडित सीमान्तकृत महिलाको लागि सीप तथा व्यावसायिकता विकास तालिम	१६५
		अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि सीप तथा व्यावसायिकता विकास तालिम	१६५
२	व्यवसायिक तथा सीप विकास तालिम केन्द्र,पर्वत	एकल,हिंसा पीडित सीमान्तकृत महिलाको लागि सीप तथा व्यावसायिकता विकास तालिम	१६५
		अपाङ्गता भएका व्यक्तिको लागि सीप तथा व्यावसायिकता विकास तालिम	१६५
३	गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान	दलित समुदायको परम्परागत पेशा, कला र सीपको संरक्षण,सम्बर्द्धन तथा व्यावसायीकरणका लागि भगत सर्वजित सीप विकास कार्यक्रम	४८५०

१०.सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

प्रमुख: श्री विनोद बहादुर कुँवर

पद: सचिव

सूचना अधिकारी: श्री सुशीला आचार्य

पद: अधिकृतस्तर (आठौं)

११. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

- गण्डकी विश्वविद्यालय ऐन, २०७६
- गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम प्रतिष्ठान ऐन, २०७७
- गण्डकी प्रज्ञा प्रतिष्ठान ऐन, २०७७
- प्रदेशस्तरीय अपाङ्गता सम्बन्धी निर्देशन समिति गठन कार्यविधि, २०७७
- सडक तथा बेवारिसे बालबालिका व्यवस्थापन मापदण्ड, २०७७
- महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण तर्फका स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन मापदण्ड, २०७७
- धार्मिक, साँस्कृतिक तथा पुरातात्विक महत्वका क्षेत्रहरुको संरक्षण र सुधार सम्बन्धी मापदण्ड, २०७७

- संरक्षण विषयगत क्षेत्रको प्रदेशस्तरीय पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०७७
- भाषा, साहित्य, कला तथा संस्कृतितर्फका कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड, २०७७
- एकल महिला संरक्षण कार्यक्रम सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६
- लामो तथा छोटो अवधिको सीपमूलक तालिम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७
- प्रदेश श्रम सल्लाहाकार परिषद् गठन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
- सडक आश्रित सहयोगापेक्षी मानव उद्धार, पुनर्स्थापना तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७८
- कोभिड-१९ बाट प्रभावित वर्ग लक्षित तालिम कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड, २०७७
- दलित समुदायको परम्परागत पेशा, कला र सीपको संरक्षण, सम्बर्द्धन र व्यवसायिकरणका
- भगत सर्वजित सीप विकास कार्यक्रम संचालन मापदण्ड, २०७७
- लामो तथा छोटो अवधिको सिपमूलक तालिम सञ्चालन कार्यविधि, २०७७
- प्रदेश श्रम परिषद् गठन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७
- कोभिड-१९ बाट प्रभावित वर्ग लक्षित तालिम कार्यक्रम सञ्चालन मापदण्ड, २०७७
- दलित समुदायको परम्परागत पेशा, कला र सीपको संरक्षण, सम्बर्द्धन र व्यवसायिकरणका लागि भगत सर्वजित सीप विकास कार्यक्रम संचालन मापदण्ड, २०७७

१२. आम्दानी, खर्च तथा आर्थिक कारोवार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण

सि. नं.	आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को विनियोजित बजेट			२०७८ असोज मसान्तसम्म खर्च		
	चालू	पुँजीगत	जम्मा	चालू	पुँजीगत	जम्मा
१	४०२१९००००	१२४३०००००	५६०२३५०००	१२३१७९१३	-	१२३१७९१३

१३. तोकिए बमोजिमका अन्य विवरण- नरहेको

१४. अघिल्लो आर्थिक वर्षमा सार्वजनिक निकायले कुनै कार्यक्रम वा आयोजना सञ्चालनको विवरण यस अघिको प्रकाशन अंकहरुमा उल्लेख गरिएको छ ।

१५. सार्वजनिक निकायको वेबसाईट भए सो को विवरण

www.mosd.gandaki.gov.np

१६. सार्वजनिक निकायले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग -नभएको

१७. सार्वजनिक निकायले सञ्चालन गरेको कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन कार्यक्रमको हालसम्मको प्रगति विवरण माथिल्लो खण्डमा उल्लेख गरिएको छ ।

१८. सार्वजनिक निकायले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना -मन्त्रालयले सूचनाको वर्गीकरण नगरेको ।

१९. सार्वजनिक निकायमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सो उपर सूचना दिएको

सूचना मागको निवेदन संख्या	फर्छ्यौट	कैफियत
३	३	

२०. सार्वजनिक निकायका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सो को विवरण मन्त्रालयका सूचनाहरु मन्त्रालयको सूचना पाटी, स्थानीय देखि राष्ट्रिय पत्रपत्रिकाहरु र मन्त्रालयको वेबसाईट www.mosd.gandaki.gov.np मा समेत प्रकाशन गर्ने गरिएको छ ।